

*Мельник Аліна, студентка гр. МЕВМБ-11,
Навчально-наукового інституту міжнародних економічних відносин
ім. Б. Д. Гаврилишина, ТНЕУ*

ІСЛАМСЬКА КОНЦЕПЦІЯ СТАВЛЕННЯ ДО ЗАКОНУ ВАРТОСТІ

Актуальність теми дослідження: Економіка грає важливу роль в житті людини, кожна сфера так чи інакше залежить від іншої. Тобто ігноруючи певні сталі закони економіки важко добитися успіху в іншій сфері. Кожна країна по різному може трактувати бачення в економіці. Іслам не виключення. Тому концепції різних країн стають все більш актуальними темами для вивчення.

Метою дослідження є вивчення ісламської концепції ставлення до закону вартості.

Завдання: зрозуміти суть поняття «Ісламська концепція ставлення до закону вартості» її значення та суть.

Об'єкт дослідження: ісламські концепції.

Предмет дослідження: особливості ставлення до закону вартості. Я думаю варто почати власне з терміна «Закон вартості». Що він означає? Сама назва говорить за себе. Закон вартості - об'єктивний і найважливіший економічний закон товарного виробництва. Суть його полягає в тому, що виробництво й обмін товарів здійснюються відповідно до їхньої суспільної вартості, суспільно необхідних витрат праці на їх виготовлення. Основою виникнення закону вартості є товарне виробництво. Він діє в будь-якій економічній системі, де відбуваються товарно-грошові відносини. Тобто іншими словами це обмін еквівалентів. Закону вартості властиві такі основні риси: 1) в основі вартості лежить суспільно необхідна праця; 2) величина вартості товару прямо пропорційна до кількості втіленої в ньому суспільно необхідної праці і обернено пропорційна до її продуктивної сили; 3) еквівалентний обмін товарів, тобто обмін товарів відповідно до кількості втіленої в них суспільно необхідної праці. Як було сказано раніше, що закон вартості діє у будь-якій економічній системі, де відбуваються товарно-грошові відносини, тому Іслам також входить в ці ряди. Єдина відмінність це концепція ставлення до нього. Чим вона відрізняється від інших країн і чому? Існують істотні чинники які вплинули на всі сфери Ісламських країн. Одна з них це звільнення від статусу колоній. Це спричинило низку позитивних змін до яких входять розвиток національної ідеї в економічній, політичній та культурній сферах. Об'єктивне протистояння цих країн впливу Заходу в будь-яких його проявах стало характерним для основних верств населення, прихильників чистоти ісламу, а також його універсалізму, тобто переконанню в його придатності для вирішення будь-яких проблем [1, с. 37-38]. Така ситуація пояснюється тим, що для мусульман, на відміну від інших рас, релігія домінуюча в житті. Для нього немає чітких меж між світським та релігійним. Населення Ісламу виступала за те щоб впровадити в економіку принципи ісламу. Це означає, що за мусульманським прикладом в пріоритеті соціальна справедливість, вона тісно пов'язана з благодійністю. Як стверджує Мухамад Шафі в одній зі своїх доповідей в Rawalpindi в 1968, «Іслам протистоїть махінаціям та вважає економічну активність законною та похвальною, а деколи навіть необхідною» [2, Р. 38-41]. На думку мусульман економічна система західного типу не може забезпечити розвиток країни. На цю тему вдало висловився и Сейм Акбар Ахмед. Він сказав: «Ніколи не було такої глобальної необхідності в новій економічній думці ніж сьогодні. Повторні невдачі сучасної економіки, які мали місце в Латиноамериканській економічній кризі, проявилися під маскою Південно-Східної кризи а нещодавно досягнувши свого кульмінаційного моменту в формі самоочевидної глобальної економічної кризи, піддають сумніву її основні положення та норми. На Заході виходячи з фактів наведених вище все більше стає очевидним протистояння населення проти діючої економічної системи.» [3, Р. 15-28]. Ісламське суспільство часто стикається з рядом соціально-економічних проблем, тому розвиток вчення про ісламську економіку, та його осмислення, повинен їх подолати. На думку мусульманських економістів слід змінити негативний стан речей, який можна побачити сьогодні в світі, він обумовлений недосконалістю та неспроможністю їх подолання європейськими економічними концепціями. Це пояснює ставлення Ісламу до закону вартості, який на їх думку також недосконалий. Відмінною ознакою, в економічних дослідженнях мусульманських вчених є їх прихильність до моральних та етичних аспектів, в той час, як стверджує Sen A. [4, Р. 36], «якщо розглядати наукові публікації по традиційній політичній економії неважко помітити, що в них взагалі відсутній серйозний нормальний аналізі недостатня увага приділяється етичним аспектам економічної поведінки людини». Це обумовлено в першу чергу тим, що «В ісламських країнах економічні міркування підпорядковуються моральним, як наприклад заборона Кораном риби (проценту), застосування якого вважається верхом несправедливості. Основна вимога ісламських економістів полягає в тому, щоб цілі і засоби їх досягнення були законними по шаріату. Крім того, особливе значення належить пошуку компромісу по задоволенню інтересів приватних осіб і різних шарів суспільства» [5, Р. 26].

Висновок: Отже із-за наведених вище причин ісламська концепція ставлення відрізняється від інших країн. Чималу роль відіграла і релігія для мусульман. Тому соціальна справедливість та благодійність в пріоритеті для них, це заперечує всім законам економіки.

Література

1. Павлов В.В. Международный рынок исламского банковского капитала: становление и перспективы развития: Диссертация доктора экономических наук: 08.00.14. – М., - 2004 г., - 327 с., С. 37-38.
2. Masoud Ali Khan Islamic economic system: a practical & beneficial approach // The Pakistan Accountant, January – February, 2005, – Р. 38-41
3. Saima Akbar Ahmed Global need for a new economic concept: Islamic economics // The Pakistan Accountant, January – February, 2005, – Р. 15-28
4. Sen, A. «On Economics», Basil Blackwell, USA, 1991, p.36.

5. Zaman, S.M.H. Economic Function of an Islamic State: The Early Experience. Islamic Foundation, Leicester.1991 - P. 26